

Tárgytematika / Course Description

A magyar államelmélet klasszikusai

N_DO34

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Egresi Katalin

Félév / Semester: 2023/24/2

Beszámolási forma /

Assesment: Beszámoló (háromfokozatú)

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja:A magyar államelméleti gondolkodás meghatározó képviselőinek bemutatása az újkori gondolkodásban Eötvös Józseftől Bibó Istvánig. A tárgy az alapképzésben is oktatott jog-és állambölcsélet tantárgy államelméleti fejezeteinek kiegészítése, illetve a „Magyar állambölcséleti hagyomány” című alternatív filozófia előadás tematikájának továbbgondolását valósítja meg. Ezzel párhuzamosan kitekintést nyújt a jogpozitivizmus, neokantiánizmus és természetjogi jogbölcséleti irányzatok magyar recepciója felé.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

A tantárgy tematikája:

1. A modern politikai eszmerendszerek (liberalizmus, konzervativizmus és szocializmus) államról alkotott nézetei
2. A liberális tematika *Eötvös József* munkásságában. A liberalizmus jelentéstartalmának változása a századfordulón
3. Konzervatív állameszme *Kautz Gyula* és *Concha Győző* politikai-és közjogi nézeteiben.
4. A szocializmus és a szociáldemokrácia eszmerendszere. A jóléti állam eszméje *Ágoston Péter* jog-és államfelfogásában

5. A Társadalomtudományi Társaság szellemisége 1900-1919

6. A jogpozitivizmus programja *Pulszky Ágost, Pikler Gyula* és *Somló Bódog* munkásságában.

7. *Moór Gyula* pályája

8. *Szandtner Pál* államelmélete (államcélok, alattvalói engedelmesség problémája, politika)

9. A modern politikai eszmerendszerek jelentéstartalmának változása a XX. században a magyar politikai gondolkodásban.

10. Neoskolasztikus természetjog a két világháború közötti Magyarországon

11-12. A társadalmi fejlődés és a politikai rendszer problémája *Bibó István* munkásságában I. 13-14. Kényszer, jog, szabadság, demokrácia és nemzetállam *Bibó István* munkásságában II.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

Esszé és zárodolgozat

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

1. Államelmélet I. (szerk Takács Péter) Szent István Társulat Bp. 2007.
2. Schlett István: A magyar politikai gondolkodás története I-II. kötet, Korona Kiadó, Bp. 1999.
14. Demokratikus Magyarország. Válogatás *Bibó István* tanulmányaiból. Bp. 1994.

Ajánlott irodalom:

1. Eötvös József: A XIX. száza uralkodó eszméinek befolyása az államra. I-II. kötet. Bp. 1981.
2. Schlett István: Eötvös József. Bp. Gondolat, 1981.
3. Pulszky Ágost: A jog-és állambölcsészet alaptanai. Bp. 1885.
4. Szabadsfalvi József: A jogpozitivizmus diadala. Pulszky Ágost élete és munkássága. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1995.
5. Concha Győző: Politika I. kötet. Bp. 1895, 1907.
6. Concha Győző: A konzervatív és liberális elv. Attraktor, 2004.
7. Egresi Katalin: A konzervatív állameszme közjogi és államelméleti aspektusai Concha Győző munkásságában (szerk alatt)
8. Ágoston Péter: A mi útjaink. Magyarország jövője I-II. Bp. 1916.
9. Egresi Katalin. Ágoston Péter jog-és államfelfogása. In. Leviatán különszám, 2004.
10. Szandtner Pál: Az államcél elméletei. Nagyvárad, 1911.
11. Szandtner Pál: Az alattvalói engedelmisség problémája. Nagyvárad, 1914.
12. Politika. Szandtner Pál egyetemi előadásai. Bp. 1932.
13. Bibó István egyetemi előadásai Debrecen, 1992.
15. Smuk Péter: Kautz Gyula parlamentarizmus felfogása. In. Fiatal Oktatók Tanulmányai, Győr. 2004.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL